

1.2. Tvarių miestų kūrimas(is): nauji sociologinės urbanistikos tyrimai

Ar XXI a. globalių procesų rykštė – demografiniai pokyčiai besitraukiančioje šalyje?

Viktorija Baranauskienė (Vilniaus universiteto CHGF Geomokslų instituto Geografijos ir kraštotvarkos katedra; Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos institutas)

Pirmieji neigiami natūralūs gyventojų kaitos procesai Lietuvoje buvo užfiksuoti praėjusio amžiaus dešimtajame dešimtmetyje, jie tęsiasi ir iki šių dienų. XXI a. pradžioje šalyje įvyko radikali demografinė transformacija, kuri prisidėjo ne tik prie besitęsiančios neigiamos natūralios gyventojų kaitos, bet ir prie intensyvių neigiamų migracijos procesų pradžios. Depopuliacijos procesas lėmė gyventojų persiskirstymą šalies viduje. Trys metropoliniai regionai (Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos) auga periferinių regionų sąskaita bei pritraukia žmones iš užsienio. Tačiau pastaruoju metu vykstantys neigiami pasauliniai įvykiai, tokie kaip pasaulinė 2020 m. pandemija (COVID-19), Jungtinės Karalystės pasitraukimas iš Europos Sąjungos 2020 m. (Brexitas) ir tebesitęsiantis konfliktas Ukrainoje turėjo teigiamą įtaką šalies migracijos procesams – gyventojų skaičius nežymiai padidėjo.

Šiame pranešime atskleidžiamos vykstančios gyventojų skaičiaus kaitos tendencijos XXI a. pasaulinių įvykių kontekste. Taip pat bus identifikuotos labiausiai depopuliacijos proceso paveiktos teritorijos, įvardytos teritorijos, pasižyminčios kritiniu gyventojų tankiu. Pabaigoje numatyta diskusija, o kas gi laukia toliau mūsų šalies: gyventojų traukimas ar gyventojų skaičiaus didėjimas?